

Marinarkæologisk forundersøgelse
i forbindelse med etablering af
Hjarnø Bådehavn
NMU j.nr. 2439

Jørgen Dencker

VIKINGESKIBS
MUSEET

VIKINGESKIBS
MUSEET

*Marinarkæologisk forundersøgelse
i forbindelse med etablering af Hjarnø Bådehavn.
NMU j.nr. 2439*

Jørgen Dencker

***Marinarkæologisk forundersøgelse
i forbindelse med etablering af Hjarnø Bådehavn.
NMU j.nr. 2439***

Forord

I forbindelse med etablering af en ny bådehavn sydøst for Hjarnø færgeleje henvendte Hjarnø Bådehavn ved Jørgen Overgaard sig til Vikingeskibsmuseet tirsdag den 12. september 2006 juni for at få en marinarkæologisk forundersøgelse gennemført hurtigst muligt. Dette skete i dagene 3.-4. oktober 2006 med deltagelse af museumsinspektør Jørgen S. Dencker og museumsassistent Morten Johansen med velvillig assistance fra medlemmer af Hjarnø Bådehavn.

Anlægsområde, topografi og tidligere fund

Det aktuelle anlægsområde er omtrent 60x60 m og omfatter anlæggelse af dels en stensat læmole, dels en bådebro samt uddybning til 2,5 m i området syd for nævnte bådebro (bilag 1).

Den nuværende havbund falder jævnt fra strandbredden og ud mod strømrønden, som står med stejle skråninger. I selve uddybningsområdet falder havbunden jævnt i sydlig retning fra ca. 1,2 m til 2,5 m med de mindste vanddybder ind mod land og ind mod den eksisterende havnemole, hvor sand er blevet akkumuleret siden anlæggelse af denne.

Den nuværende topografi angiver ikke tidligere kystlinieforløb, men tidligere stenaldersfund af såvel organisk som uorganisk materiale på lavt vand både øst og vest for anlægsområdet indikerede, at der kunne forekomme stenaldersoplader eller rester heraf.

Metode

Undersøgelsen blev udført fra dykkerbåden "Dyndspringeren" bemannet med 2 dykkende arkæologer.

Forundersøgelsen blev udelukkende baseret på etablering af en række sugehuller, hvor sugedybden blev bestemt af den ved hvert sugehul aktuelle vanddybde. Der hvor der blev suget ned til ca. 20 cm under uddybningsdybden der var på -2,5 m.

Prøvehullerne blev etableret med vanddreven ejektorpumpe, hvor det opsugede materiale blev opsamlet i net med en maskestørrelse på 10 mm. Indholdet blev bragt til overfladen og sorteret.

Forud for undersøgelsen havde Hjarnø Bådehavn udlagt 4 bøjler markerende læmolen. Disse 4 bøjler samt sugehuller blev indmålt med DGPS, som sammen med anlægsskitsen blev lagt ind på luftfoto (bilag 1). Positionerne er angivet i WGS 84, UTM zone 32.

Sugehuller

Der blev etableret 7 sugehuller jævnt fordelt i anlægsområdet. Dels i selve uddybningsområdet, dels under den kommende læmole (bilag 1).

Der blev ikke etableret sugehuller tæt på molen, idet det - efter at have konstateret metertykke sandaflejringer i de på land tættest liggende prøvehuller - vurderedes, at området her ville bestå af nyere sandaflejringer akkumuleret efter molens anlæggelse. Muligheden for at finde kulturlag eller bopladsrester i et højere niveau end uddybningsdybden ville her være yderst ringe.

Stratigrafi

I de nordligst liggende sugehuller (1, 2 og 6) forekom der sand ned til henholdsvis minimum 120, 120 og 80 cm under havbundsniveau hvilket er 20-30 cm dybere end uddybningsdybden. Dette sand vurderes til at være akkumuleret efter molens anlæggelse.

I de øvrige sugehuller mod syd (3, 4, 5 og 7) forekom der 10-30 cm sand og herunder homogen gytje med fint sandindhold.

Såvel sand med organisk smuld og enkelte stykker flint, som gytjen ligger under uddybningsdybden.

Konklusion

Der blev ved den marinarkæologiske forundersøgelse fundet enkelte afslag og enkelte stykker ildskørnet flint. Genstandene er udvasket og omlejret og ligger i dybere aflejringer end uddybningsdybden.

Der skønnes ikke at være behov for yderligere marinarkæologiske tiltag.

Dataark

3/10 2006

Sugehul 1

Position: 566724,44/6186799,25

Vanddybde: 150 cm

Stratigrafi:

0 - >120 cm: Sand med muslinger

Ingen fund

Størrelse ved havbund: 120x120 cm

Størrelse i bunden: 50x50 cm

Sugehul 2

Position: 566701,06/6186811,81

Vanddybde: 150 cm

Stratigrafi:

0 - >120 cm: Sand med muslinger

Ingen fund

Størrelse ved havbund: 120x120 cm

Størrelse i bunden: 50x50 cm

Sugehul 3

Position: 566710,49/6186785,47

Vanddybde: 215 cm

Stratigrafi:

0-50 cm: siltet, sammenhængende sand

50-80 cm: fint, lyst sand med organisk smuld og småsten, 1 stk ildskørnet flint, 1 afslag og enkelte hasselnøddeskaller. Desuden én rygpig fra pighaj

80 – minimum 100 cm: fint, homogent leret gytje uden struktur

Størrelse ved havbund: 60x80 cm

Størrelse i bunden: 40x60 cm

4/10 2006

Sugehul 4

Position: 566680,53/6186789,57

Vanddybde: ca. 250 cm

Stratigrafi:

0-30 cm: slammet sand

30- >60 cm: homogen gytje med fint sand. Øverst en tynd horisont med enkelte småsten og skaller

Fund: 1 afslag (x 5)

Størrelse ved havbund: 60x60 cm

Størrelse i bunden: 40x40 cm

Sugehul 5

Position: 566666,28/6186795,48

Vanddybde: ca. 250 cm

Stratigrafi:

0-10 cm: slammet sand

10-20 cm: lyst sand

20- >65 cm: homogen gytje med fint sand

Størrelse ved havbund: 80x80 cm

Størrelse i bunden: 40x40 cm

Fund: 2 stykker ildskørnet flint (x 6). Antagelig i det lyse sand (10-20 cm)

Sugehul 6

Position: 566697,25/6186803,29

Vanddybde: 200 cm

Stratigrafi:

0-10 cm: slammet sand

10-60 cm: lyst sand med skaller

60- >80 cm: lyst sand med skaller og lidt organisk smuld

Størrelse ved havbund: 80x80 cm

Størrelse i bunden: 40x40 cm

Fund: 1 stykke kvarsit (x 7)

Sugehul 7

Position: 566699,30/6186779,62

Vanddybde: ca. 240 cm

Stratigrafi:

0-10 cm: slammet sand

10- >70 cm: homogen gytje med enkelte skaller og sten

Størrelse ved havbund: 60x60 cm

Størrelse i bunden: 40x40 cm

Fundliste. NMU 2439

Sugehul 3

50-80 cm under havbunds niveau

- x 1: afslag. Vandrullet og patineret

- x 2: ildskørnet flint

- x 3: 7 halve hasselnøddeskaller

- x 4: rygpig fra pighaj

Sugehul 4

- x 5: afslag. Vandrullet og patineret

Sugehul 5

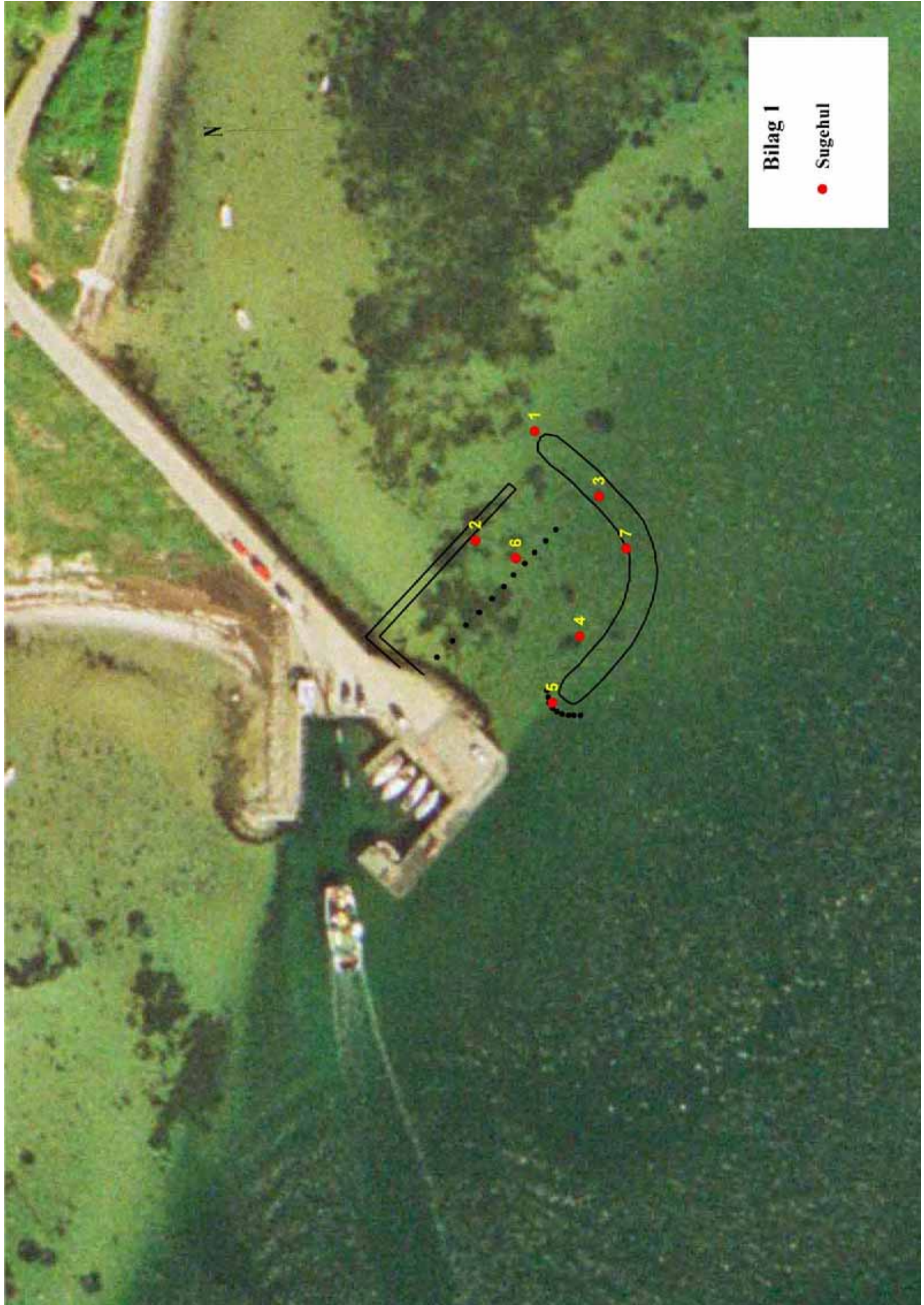
- x 6: 2 stykker ildskørnet flint

Sugehul 6

- x 7: kvarsit

Bilag 1

● Sugehul

N

